

BALATONI REGIONÁLIS TÖRTÉNETI KUTATÓINTÉZET,
KÖNYVTÁR ÉS KÁLMÁN IMRE EMLÉKHÁZ

MUNKATERV 2022

Tartalomjegyzék

1. BALATONI REGIONÁLIS TÖRTÉNETI KUTATÓINTÉZET, KÖNYVTÁR.....	3
1.1. Bevezetés.....	3
1.2 Jövőkép	4
1.3. Küldetésnyilatkozat	4
1.3.1. Szervezeti értékrend	4
1.3.2. Alapvető emberi és szakmai értékek.....	5
1.3.3 A szervezet kiemelt értékei.....	5
1.4. Feladataink, terveink	5
1.4.1. Minősített Könyvtár	8
1.4.2. Szakmai feladatok	10
1.4.3. Tematikus író-olvasó találkozók, előadások, rendezvények.....	11
1.4.4. Zöld könyvtár	12
1.4.5. Pandémia.....	12
2. HELYTÖRTÉNET	13
2.1. Bevezetés.....	13
2.2. Feladataink, terveink	13
2.3. Kutatómunka	16
3. GYERMEKRÉSZLEG	17
3.1. Bevezetés.....	17
3.2. Feladataink, terveink.....	17
4. KÁLMÁN IMRE EMLÉKHÁZ.....	19
4.1. Bevezetés.....	19
4.2. Feladataink, terveink	19
5. ÉPÜLETKARBANTARTÁSI FELADATOK.....	20
5.1. BRTK Könyvtár.....	20
5.2. Kálmán Imre Emlékház.....	21
6. BEFEJEZÉS	21

1. BALATONI REGIONÁLIS TÖRTÉNETI KUTATÓINTÉZET, KÖNYVTÁR

1.1. Bevezetés

A siófoki könyvtár 1947-től, az alapításától folyamatosan bővíti szolgáltatásainak körét, állományát, amely egyes egyetemi könyvtárakéval vetekszik.

Közel 200.000 dokumentum (könyv, folyóirat, hangzó- és elektronikus dokumentumok) mellett a BRTK Könyvtár – a változó használói igényekhez igazodva – szolgáltatások széles körével, tájékoztatói tevékenységgel, közhasznú információszolgáltatással, helytörténeti gyűjteménnyel, számítógép- és internethasználati lehetőséggel várja az információszerzésre, ismeretek gyarapítására vagy éppen a kikapcsolódásra vágyó beiratkozott és leendő olvasóit, látogatóit.

Sok színes programmal, író-olvasó találkozók, vetélkedőkkel, apró figyelmességekkel, pályázatokkal igyekszünk a látogatók érdeklődésének eleget tenni. Olvasóink folyamatosan értesülhetnek híreinkről és igénybe vehetik online katalógusunkat is.

Elengedhetetlennek tartjuk az elektronikus felületeken – honlap, közösségi média – való jelenlétet is. Célunk az, hogy a hagyományos könyvtári kereteket megtartsuk, de nyissunk a 21. század támasztotta igények irányába is.

A BRTK Könyvtár rendezvényei széleskörűek és igen kedveltek.

Fontosnak tartjuk, hogy megújítsuk a statisztikai adatgyűjtések rendszerét olyan módszer kidolgozásával, ami segítséget nyújt a súlypontok kialakításához a tervezésnél, nagyobb lehetőséget ad a pozitív és negatív tendenciák követésére, a teljesítménymutatók elemzéseinek átgondolására.

A változásokat figyelembe véve alakítjuk ki adott évi munkatervünkben a súlypontokat, azaz hogy mely területeket kell erősíteni.

2022. év elején küldetésnyilatkozatunkat, jövőképünket, szervezeti értékrendünket újrafogalmaztuk, ezzel meghatároztuk azt az utat, amelyet követni szeretnénk.

1.2 Jövőkép

A 21. századnak megfelelő, folyamatosan fejlesztett infrastruktúrával, multifunkcionális, környezetbarát, fenntartható intézményként kívánunk működni.

Folyamatosan megújuló gyűjteményünkkel ösztönözni szándékozunk a könyvtárhasználatot, az olvasásra nevelést, biztosítani a digitális tartalmakhoz való hozzáférést.

Jól képzett, elhivatott, új megoldásokra, technológiákra nyitott könyvtárosok segítségével megfelelő háttérrel szeretnénk biztosítani az élethosszig tartó tanuláshoz és az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

A központi helyen fekvő, új építésű, akadálymentes épület, a balatoni élet és a turizmus adottságait kihasználva, élményt nyújtó programokkal – minden korosztály igényét kielégítve – hívogató, barátságos közösségi térként kíván funkcionálni, a város kulturális kínálatát bővítve, színesítve.

Küldetésünk a Balaton, Siófok és környéke kulturális, helytörténelmi, környezeti értékeinek őrzése, közvetítése, a helyi identitás, a lokálpatriotizmus erősítésével a kutatásra fókuszálva, kihasználva az Emlékház nyújtotta lehetőségeket, hangsúlyozva, népszerűsítve Kálmán Imre kultuszát.

1.3. Küldetésnyilatkozat

Közgyűjteményi és muzeális intézményként a törvényi előírásoknak megfelelően végezzük – a közösség céljait támogatva – közhasznú, értékőrző, információs tevékenységünket. Elkötelezett, empatikus munkatársaink kulturális közösségi térben felhasználóbarát szolgáltatásokat nyújtanak az érdeklődők széles körének, szem előtt tartva a fenntarthatóságot, a változó információs, társadalmi igényeket, az esélyegyenlőséget és a hátrányos helyzetűek speciális igényeit, támogatva a fejlesztés, az oktatás és a képzés minden formáját.

1.3.1. Szervezeti értékrend

A BRTK Könyvtár és Kálmán Imre Emlékház minden munkatársa elkötelezett a használóközpontú, partnerségen alapuló, minőségi munkavégzés mellett.

Szervezeti kultúránk és értékrendünk képezi tevékenységünk alapját.

1.3.2. Alapvető emberi és szakmai értékek

- tisztelet
- bizalom
- elhivatottság, elkötelezettség
- megújulási képesség
- igényesség
- empátia
- innováció
- precizitás
- megbízhatóság
- sokrétűség

1.3.3 A szervezet kiemelt értékei

- lokálpatriotizmus
- fenntarthatóság
- hitelesség
- méltányosság
- esélyegyenlőség
- eredményesség
- hatékonyság
- minőségközpontúság
- ügyfélközpontúság
- nyitottság

Munkatársaink számára a szakmai etikai kódex által előírt normák érvényesek.

1.4. Feladataink, terveink

Fontos feladatunk népszerűsíteni a könyvtárhasználatot, a könyvtári szolgáltatásokat igénybevevők, a beiratkozott olvasók számát növelni **ingyenes/kedvezményes beiratkozási lehetőségekkel** különböző célcsoportokra fókuszálva. (Az Országos Könyvtári Napok apropóján 99 felnőtt- és 34 fő gyermekkönyvtári új tagunk lett 2021-ben.) Díjmentes beiratkozást biztosítunk *Valentin-napon (február 14.)*, a korábban bevált gyakorlat szerint, valamint *Semmelweis-napon (július 1.)* az egészségügyben dolgozóknak, így is megköszönve munkájukat. Januárban két évnyi könyvtári tagságot kapott féláron (tulajdonképpen

negyedáron) minden új beiratkozó olvasónk. (A kampány alatt 158 fő iratkozott be, 71 új tagot köszönthettünk könyvtárunkban.)

A könyvtárat és szolgáltatásait népszerűsítő **szóróanyag, nyomtatvány** készítése szükséges nyomdai minőségben. (Vers)idézetekkel ellátott könyvjelzőket szeretnénk ajándékozni minden olvasónknak, továbbá **papír- vagy vászontáskákat, tollakat** szeretnénk készíttetni reprezentációs célokra.

Makerspace¹ a könyvtárban: a könyvtár hagyományos szolgáltatásai mellett egyre inkább előtérbe kerül az intézmény közösségi (alkotó)térként betöltött funkciója. Ebbe az irányba szükséges 2022-ben elindulni. A könyvtár eddig egy közösségi tér volt, ahol a látogatók szabadon hozzáférhetnek a könyvekben és adatbázisokban lévő tudáshoz. Ehhez könnyen kapcsolható egy olyan állandó helyiség, tevékenység, ahol nem csak az elméletnek jut tér, hanem az interneten vagy a helyben található szakirodalomban olvasott dolgokat meg is tudják valósítani. Olyan tevékenységeket szerveznénk, amelyek ritkán kapnak teret a gyermekek mellett a felnőtt látogatók körében is. (A gyermekek számára több kreatív foglalkozásunk is van már). Szükséges többek között egy 3D nyomtatót vásárolni foglalkozásokhoz.

Tematikus kiállításokat állítunk össze évfordulókhöz kapcsolódóan, ahogy 2021-ben volt Matyikó Sebestyén József születésének 70. évfordulója és a Balatoni Hajózás 175. évfordulója alkalmából. Szeretnénk vitrinekkel, tárlókkal bővíteni a kiállítási lehetőségeket a könyvtár felnőtt részlegében, a helytörténeti részen. Itt a polcok átrendezése is szükséges. 2022-ben mi is szeretnénk becsatlakozni a Kálmán Imre Emlékévbe, így a könyvtárban is lesznek kiállítások az évfordulók kapcsán.

Nagy mennyiségű **bakelit állománnyal** rendelkezik az intézmény. A hanglemezek egy üveglap mögött vannak 10 éve kiállítva. Elengedhetetlen erre a passzív állományterületre felhívni a figyelmet. Igény esetén zenei esteket szervezve közös zenehallgatásra invitálni az érdeklődőket. Eszközigeny: bakelit lemezjátszó.

¹ „...a makerspace egy interaktív, multifunkcionális tér a kreativitás felfedezéséhez, illetve tervezéséhez és fejlesztéséhez.” Theresa Willingham, Jeroen De Boer

Az **iskolai könyvtárak állománygyarapítását** segítve terveink közt szerepel, hogy letéti állományokat hozzunk létre együttműködések keretében az iskolákban. Ez a tervünk hosszútávú.

A 10 éves, elavult és sajnos frissítési lehetőségek hiányában használhatatlan **honlap** helyett új felületet szükséges készíttetni az intézménynek, ami hosszú távú befektetés és megfelelő informatív/interaktív felülettel bírna. Szeretnénk online beiratkozási lehetőséget, tagsághosszabbítást biztosítani a honlapunkon keresztül. Ezzel lecsökkentjük a személyes találkozók hosszát, az olvasók kényelmesen, otthonról intézhetik ezt. Chat-box szükséges a felületen, ahol a könyvtárossal bármikor kapcsolatba léphetnek a honlapunkat látogatók. A könyvtárban pár hónapja kikerült Ötletláda mintájára a honlapunkon is biztosítjuk olvasóinknak az ötleteik, esetleg panaszaik benyújtásának lehetőségét.

2022-ben is lehetőség szerint folytatnánk a sikeres **Strandkönyvtár** projektet, diákok segítségével, kézműves lehetőségek biztosításával.

Marketing tevékenységünk keretében reklámfilmeket, filmes könyvajánlókat, olvasmányajánlásokat szeretnénk készíteni olvasóink segítségével. Hamarosan elkészül az arculati kézikönyvünk is, ami szükséges az intézmény egységes megjelenéséhez.

Az online kommunikáció erősítése kiemelt feladat. A távhasználati szolgáltatások népszerűségének erősödésével párhuzamosan ezeknek a szolgáltatásoknak a fejlesztésére különösen nagy hangsúlyt fektetünk. Ezzel párhuzamosan kiemelt figyelmet szentelünk az olvasói kommunikációban az online lehetőségeknek. Minden évben nő a közösségi oldalaink megtekintéseinek a száma, egyre többen ezeken a fórumokon szerzik az információkat, fordulnak hozzánk kéréssel.

Közösségi felületeinken az év második felétől növeltük a népszerűségünket (feliratkozók, követők száma) a figyelemfelkeltő, magas minőségű tartalmainkkal (plakátok, fotók, videók). Ezt a színvonalat tervezzük 2022-ben folytatni újabb ötletekkel. **TikTok**: létrehoztuk az új oldalunkat. Leginkább a fiatal korosztálynak szóló oldalon rövid olvasásnépszerűsítő videókat illetve a könyvtár életét bemutató videókat teszünk közzé. **Podcast** sorozatot tervezünk elindítani adott témákban, először a nálunk zajló előadások hanganyagait tennénk közzé.

Hosszútávú terv az **RFID rendszer**² kiépítése, ehhez a jelenleg használt Corvina Integrált Rendszer alkalmas lenne.

Eligazító táblák, feliratok cseréje az olvasói terekben fontos lesz, mert 2018-tól több tér átalakítása, könyvállomány áthelyezése történt az épületben.

Együttműködések keretében elengedhetetlen, hogy megvalósítsuk a **Könyvet a házhoz** projektet, ahol az otthonukat nehezen elhagyó vagy mozgásukban korlátozott könyvtári tagoknak megkönnyítenénk a könyvtár használatát.

Új együttműködési lehetőségeket szeretnénk helyi civil szervezetekkel, intézményekkel, vállalatokkal kötni, a meglévőket pedig megújítani. Kiemelném, hogy 2022-től kezdődően szeretnénk részt venni a **Vöröskereszt** munkájában, segíteni, felhívni a figyelmet a **véradás fontosságára**. Évente több alkalommal helyet és lehetőséget biztosítunk a véradásokhoz. Az első időpont a terveink szerint tavasz elején lesz.

Rendszeresen igénybe veszik az intézmény helységeit az **Irodalombarátok Köre** és a **Rummiklub** tagjai. 2022-től az **Életkezdet Alapítvány** nálunk tartja kéthetente az Anyakör elnevezésű összejöveteleit. Hetente kétszer **gyermekjoga** órákon is részt vehetnek az óvodások, iskolások. (Együttműködés keretében becsatlakoztunk mi is: heti egyszer jogoktatásban vehetnek részt a kollégák is a testi-lelki jólétükért.)

Márciusban a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. számára helyet biztosítunk az általuk szervezett „Vízörzök viadala” elnevezésű **országos iskolai vetélkedőhöz**.

Május végén egy **hadtörténeli konferenciasorozat**ot látunk vendégül, melynek témája a 19-20. század magyar erődítései és ezek katonai alkalmazásai.

1.4.1. Minősített Könyvtár

A könyvtárügy mai fejlesztési irányai és jogszabályi környezete a minőséget mint elérendő célt, a minőségfejlesztést mint a cél elérésének eszközét állítják alapvetésként a könyvtárak elé. Könyvtárunk működését tehát minőségirányítási elvek alapján szervezzük, amely hozzájárul a szolgáltatások magas színvonalához.

Egy könyvtári minőségmenedzser szakember bevonásával megalakult és megkezdte működését a Minőségirányítási Tanács (MIT), majd a Folyamatszabályozó és az

² Az **RFID (Radio Frequency IDentification)** automatikus azonosításhoz és adatközléshez használt technológia, melynek lényege adatok tárolása és továbbítása RFID címkék és eszközök segítségével.

Elégedettségmérési Munkacsoport. Célunk egy olyan minőségirányítási rendszer bevezetése volt, melynek működtetése a vezetőség és minden munkatársunk minőség iránti teljes elköteleződésén alapul, és a könyvtár tevékenységének folyamatos javításával partnereink teljeskörű megelégedését eredményezi.

A Minőségirányítási Tanács folytatja az eddigi munkákat, támaszkodva a kisebb munkacsoportokra. Változás történt a tagok összetételében, melyet a munkacsoportok ügyrendje tartalmaz. Az alap- és minőségirányítási dokumentumok átnézése, módosítása folyamatos. A legfontosabb feladat a pályázati anyagok átnézése, az önértékelés alapján a következtetések levonása és cselekvési tervek készítése, a minősített könyvtári címhez a szakmai beszámoló elkészítése. Mivel előreláthatólag a pályázat beadási határideje 2022-ben előbbre kerül, mindezt feszített munkatempóban kell megtennünk.

A minőségirányítással kapcsolatos tevékenységek:

- a MIT vezetésével a PDCA rendszerszerű alkalmazása, fókuszcsoporthoz működtetése és elemzések, vizsgálatok: PGTTJ, SWOT, használói, munkatársi igényfelmérések végzése,
- a Stratégiai terv megalkotása, összhangban a kormányzati vagy ágazati stratégiával,
- a minőségpolitika meghatározása, a Minőségpolitikai nyilatkozat megalkotása,
- továbbképzési tervek készítése,
- külső és belső kommunikációs tervek készítése,
- a minőséggel kapcsolatos tevékenységek, elemzések és vizsgálatok dokumentumainak egybeszerkesztése, a Minőségi kézikönyv megalkotása.

A munkatársak jelenleg a meglévő alapidokumentumok felülvizsgálatát, valamint KMÉR szerinti kötelező dokumentumok előkészítését, a meglévők átnézését, szükség esetén átdolgozását végzik.

A pályázati adatlap feltöltési határideje 2021-ben május 14. volt, míg a szakmai beszámoló és önértékelés feltöltési határideje: 2021. június 13. Már jelezték, hogy 2022. évben korábbi időpontban lesz a pályázati kiírás. A pályázat benyújtásáig tehát még sok feladat vár mindenkire, amelyet rövid idő alatt kell elvégezni.

1.4.2. Szakmai feladatok

Könyvtárunk **állománygyarapítása** 2018-ban is tervszerűen, a Gyűjtőköri Szabályzatban előírtaknak megfelelően, valamint a könyvtárhasználók igényeinek figyelembe vételével történt. Az állománygyarapítás forrásai: költségvetés, egyéb támogatások (Márai-program, NKA-könyvtámogatás), ajándékok. Az elmúlt években a könyvbeszerzési keret többségét a Líra Kereskedelmi Kft.-nél kötöttük le. 2022-ben visszatérünk a KELLO Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-hez, ahol egyedi szerződéskötésre van lehetőségünk, mely nagyobb kedvezményt, kedvezőbb beszerzési lehetőséget jelent, felgyorsítja, leegyszerűsíti a rendelés folyamatát. A KELLO speciális, könyvtárunknak segítségét jelentő szakmai szolgáltatást is nyújt.

2022. évben takarékos gazdálkodásra kell készülni. Szeretnénk megvalósítani fejlesztéseket, de ezek a költségvetéstől függenek. A szolgáltatásoknál, beszerzéseknél jelentős áremelkedéssel kell számolnunk, ez befolyásolja a beszerzett dokumentumok mennyiségét. A dologi kiadások csökkentésének következménye többek között a dokumentumbeszerzési keret jelentős csökkentése, amelynek kiszámítható következményei lesznek a forgalmi és forgási statisztikákra, az érdekeltségnövelő támogatás következő évi összegére.

Meg kell említenem a tudatos és átgondolt **állományapasztás** folyamatát is, mivel a raktározási lehetőségeink végesek. 2022-ben nagyobb mértékű selejtezés szükséges az elavult tartalmú és az elhasználódott könyveinkből.

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének **Vándorgyűlése**³ szervezésében 2022-ben részt kívánunk venni a Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár (Kaposvár) munkáját segítve. Somogy megyében 40 éve volt először és utoljára Vándorgyűlés, így intézményünk részvétele fontos presztízs értékkel bír. A Somogy megyei szekcióban *előadóként is megjelenünk.*

Szakmai továbbképzés keretében kiemelten fontos a vezető és a munkatársak részvétele konferenciákon, műhelynapokon, továbbképzéseken szakmai előadásokon akár jelenléti, akár digitális oktatással. Fontos a tapasztalatcsere más könyvtárakkal. **Szakmai kirándulásként** 2022-ben az Óbudai Platán Könyvtárat célozzuk meg.

Munkatárstól nem kellett megválnunk, 2021-ben a 6%-os béremelést, 2022. januárjától pedig a 20 %-os béremelést minden munkatárs megkapta.

³ Évente megrendezésre kerülő könyvtárszakmai rendezvény

1.4.3. Tematikus író-olvasó találkozók, előadások, rendezvények

Rendezvényeken való részvétel a könyvtárban inkább a szezonon kívüli időszakokban jellemző. A tapasztalat azt mutatja, hogy nyáron kevés az érdeklődő, akit be tudunk vonzani egy-egy programra a felnőtt részlegen. A gyermekrészleg programjai a látogatottabbak ilyenkor az iskolai (óvodai) nyári szünetek miatt. A pandémia sajnos nem segített, így 2021-ben azt tapasztaltuk, hogy októbertől csökkent a rendezvények látogatottsága. A 2022-es év első negyedében sem számítunk változásra. Talán áprilistól javulhat ismét a helyzet.

Rendezvények tekintetében fontos figyelembe venni, hogy a városban van-e épp valamilyen egyéb program, mert az általában elvonzza a közönséget.

Egy „ötletdoboz” került ki az olvasóterben mindkét részlegen. Ezekbe várjuk többek között a rendezvényekkel kapcsolatos igényeket. Lehetőséget biztosítunk a látogatóknak, hogy elmondhassák, kiket javasolnak meghívásra.

Terveink bőségesek, a szervezések elkezdődtek, alakítjuk a 2022-es programtervünket. A pandémia sok mindent felülírhat, ez jelenleg nagyban befolyásolja a terveink megvalósítását. A lehetőségekhez mérten próbálunk az alábbi népszerűbb szerzők, előadók „kínálatából” válogatni (akár tematikus rendezvényhetek keretében): Dr. Almási Kitti klinikai szakpszichológus; Dr. Andrásiné Nóra (mindenmentes.hu); Antal Éva (Vászonzsákos lány); Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus; Balogh Csilla régész; Borbás Mária televíziós szerkesztő; Borvendég Zsuzsanna történész; Böjte Csaba ferences rendi szerzetes; Buda Péter nemzetbiztonsági elemző; Cserhádi-Herold Janka (hormonmentes.hu); Endrei Judit televíziós szerkesztő; Gréczy Emőke MúzeumCafé – főszerkesztő; Hahner Péter történész; Hermann Róbert történész; Huszti Péter színész; Karalyos Gábor színész (Vegán hegylakó); Dr. Karlinszky Balázs Péter (veszprémi káptalan); Koiss Róbert nőgyógyász-onkológus; Kósa László (Füzdőélet a monarchiában); Kurucz György; Lukács Sándor színész; Lukács Liza pszichológus; Magyarósi Csaba vlogger; Martin Opitz kiadó (kutatások); Máté Bence természetfotós; Nagy Réka (Ökoanyu); Németh György történész; Orvos-Tóth Noémi klinikai szakpszichológus; Pápai Zsolt filmtörténész; Pecic Tibor; Petkes Zsolt régész; Piros Ildikó színésznő; Romsics Ignác történész; Sándor Anikó író; Schäffer Erzsébet újságíró, író; Dr. Simon Kornél professzor; Sipos Balázs író; Steiner Kristóf újságíró, író; Sudár Balázs történész; Szabó Miklós, Borhy László (Magyarország története az ókorban); Szentesi Éva író; Tari Annamária pszichológus; Tóth Icó (Mályvavirág Alapítvány); Várkonyi Gábor történész.

1.4.4. Zöld könyvtár

Kiemelt feladatunk a zöld könyvtári tevékenységünk. A 2022-es évben célunk folytatni a megkezdett munkát, a bevált tevékenységeket, és több szemszögből körbejárni a környezeti témákat. Továbbra is nagy hangsúly kerül majd a kollégák szemléletformálására és bevonására, hogy a különböző programokon hitelesen tudják képviselni a kitűzött célokat. Az új honlapon elkészülhet a Zöld könyvtár fül. Az emeleti részen lévő teraszunkat ültető ládákkal elhelyezett növényekkel az elmúlt évhez hasonlóan szeretnénk gazdagítani, „zöldíteni”. Olyan strapabíró, de mutatós növényeket keresünk majd ide, melyek melegtűrőek és viszonylag pénztárcabarátok. Itt asztalok, padok kapnak helyet, melyek a terasz népszerűségét tovább növelik.

Használt elem gyűjtőpont vagyunk 2022-től. Az eldobható elemek használatának csökkentése érdekében vásároltunk újratölthető elemeket. A továbbiakban célunk, hogy csak ezeket használjuk a különböző eszközökben, ahol szükséges. Szelektív hulladékgyűjtő kukákat helyeztünk el az olvasói terekben, ezzel is ösztönözve a látogatóinkat a hulladék megfelelő kezelésére. Ökosarkunkból rendszeresen mutatunk be könyveket a környezettudatosság témakörében. Hosszútávú terv az épület energiateljesítményének csökkentése. A gyermekrészes teraszán az esővíz gyűjtése is fontos, mert a könyvtárban található szobanövények locsolását így gazdaságosabban tudnánk megoldani. A teraszon terveink szerint fűszernövénykertet szeretnénk létesíteni (közösségi formában).

1.4.5. Pandémia

A 2020-as év megdöbbentő változást hozott mindenki életébe. A pandémiás helyzet magasságait, mélységeit éljük napról napra, ami talán egy új élet kezdete lehet. Sajnos a végét ennek a folyamatnak még nem látjuk, így a mi jövőnk is kiszámíthatatlan. Fontos felkészülni a pandémia elhúzódására, hosszútávú hatásaira (nem hónapokra, hanem évekre kell terveznünk): feladatunk elsősorban az intézmény presztízsének megőrzése, a munkatársak státuszának, fizetésének megtartása, ezen időszak alatti egyéb kiadások csökkentése. Mindemellett fontos feladat az intézményeink látogathatóságának folyamatos biztosítása a maximális egészségügyi védekezés mellett. Nem veszíthetjük el a használókat.

2. HELYTÖRTÉNET

2.1. Bevezetés

Helyismereti gyűjteményünk a könyvtár egyik igen értékes állományrésze, hiszen településünk, lakóhelyünk múltját, de egyben jelenét is hordozza. S hogy a jövőjét mennyiben, az már a mindenkor helytörténész-könyvtárosok felelőssége. Ezért a gyűjteményszervezésnél elsőrendű követelménynek tartjuk a minél teljesebb, pontosabb tájékoztatást biztosító gazdag, feltárt és hozzáférhető gyűjtemény létrehozását, közkinccsé tételét. Célunk kettős: feltárva megőrizni a helyismereti dokumentumokat és kielégíteni a helyismereti kutatások során fellépő igényeket.

Könyvtárunk több mint 3.000 db, állományba vett helyismereti, helytörténeti dokumentumállománnyal rendelkezik, mely hosszú évtizedek gyűjtőmunkája eredményeként alakult és alakul ma is.

Ezen kívül gyűjteményünk többezres, különböző forrásból származó digitalizált tartalommal, egyéb kiadvánnyal, aprónyomtatvánnyal rendelkezik.

A teljesség igényével gyűjtjük a Siófokra, válogatva a város vonzáskörzetére, a Balatonra, Somogy, illetve Veszprém megyére vonatkozó legkülönbözőbb dokumentumokat. Gyűjteményünkben minden érdeklődő megtalálhatja a Balaton-régió történelmét, természeti viszonyait, társadalomtörténetét, gazdaságát, kulturális és művészeti értékeit bemutató kiadványokat.

A szerzeményezés a Gyűjtőköri Szabályzat alapján történik. A beszerzés forrásai: internetes források, statisztikák, balatoni könyvtárak katalógusai, periodikák ajánlói, antikváriumok kínálata, központi katalógusok, köteles példányok, könyvtárosi, olvasói javaslatok, aukciók, árverések, magánszemélyek.

2.2. Feladataink, terveink

- **Feltárás:** konvertálás során elveszett adatok pótlása, utalók, nyilvántartások készítése, szükség esetén részletesebb feltárás.
- **Sajtófigyelés racionalizálása,** tervszerű folytatása (kurrens és retrospektív), figyelembe véve más könyvtárakban feltárt folyóiratokat, adatbázisokban visszakereshető periodikákat.
- **Cikkadatbázis aktualizálása,** elérhetővé tétele legalább a munkatársak számára. Javasolom új cikkadatbázis építését megfelelő átgondolást követően a Corvinában

(elsőként az egyéb formában el nem érhető, így nem visszakereshető helyi periodikákkal kezdve).

- **Cikkek, tanulmányok publikálása**
- **Anyakönyvi hírek, gyászjelentések gyűjtése**, digitalizálása, feltárása
- Egyéb **aprónyomtatványok, plakátok gyűjtése**, digitalizálása, hozzáférhetővé tétele
- **Digitalizálási stratégia kidolgozása**, a munka folytatása ennek alapján
- **Honlap tartalmainak frissítése**, "Ki-kicsoda" bővítése folyamatosan, a honlapra interaktív tartalmak feltöltése. Ez egy esetleges új honlap esetén lesz megoldható.
- **Helyismereti kronológia összeállítás**a, meglévők aktualizálása, pontosítása bővítése (események: 1989-től folyamatosan, mivel 1989-ben jelent meg a monográfia, ami nagyobb lélegzetű volt).
- **Monográfia** megjelentetése (részvétel a munkában)
- **Kálmán Imre** élete, tevékenysége, művei, vele kapcsolatos szakirodalom gyűjtése, rendszerezése
- **Gyűjtések, felhívások közzététele**
- **Rendezvények** rendszeres tartása (Helytörténeti fórum)
- **Szakdolgozatok gyűjtése**
- Beleltározásra váró **hagyatékok**, fontosnak ítélt dokumentumok (apró nyomtatványok, egyéb kiadványok) állományba vétele, feltárása
- A könyvtár honlapján elérhető **Balatoni Archív Sajtóadatbázis** elveszett tárgyszavazásának pótlása
- A helytörténeti **gyűjtemény kezelésének átgondolása** szükséges. A gyűjtemény könyvei többségében az olvasóteremben vannak, kisebb részük a raktárban. Ezeket végig kell nézni, hogy mindegyik benn maradjon-e, amennyiben nem tartozik a gyűjtőkörbe, kivenni a helytörténetből. A kevésbé lényegeseket és a többes példányokat kölcsönözhetővé tenni. A használók a dokumentumok szélesebb körét kölcsönözhetnék így.
- El kell dönteni, hogy legyenek-e **további bontások**. Mostani elrendezés:
 - RSK
 - Kölcsönözhető helytörténeti könyvek
 - Szépirodalom
 - Siófok gyűjtemény: szorosan Siófokhoz kapcsolódó,
 - egyéb helytörténeti vonatkozású
 - hagyatékok
 - fokozottan védett helytörténeti (irodában).

- A **folyóiratok** részben olvasóteremben, részben raktárban találhatóak.
- A nem hagyományos dokumentumok fizikai vagy elektronikus tárolásának áttekintése fontos.
- **Régi számítógépes adatbázisok:** informatikus szakember szükséges az adatok kinyeréséhez, ennek adott esetben anyagi vonzata lehet.
- **Szirén rendszer anyagai:** a Kenedy-hagyaték van feldolgozva a Szirénben (DOS alapú), ebből adatok már nem konvertálhatók csak belső hálózatról érhető el. Fel kell vinni a Corvinába.
- A **Sió TV** anyagai a régi Könyves programban lettek feltárva, ezeket a Corvinába szükséges rögzíteni. A DVD-ket külső winchesterre kell másolni (biztonsági mentés). A teljes VHS állomány digitalizálása szükséges, valamint ennek a technikai feltételei megteremtése. (Elvileg csak a reklámok, filmek nem lettek digitalizálva, minden más igen. Online elérésű adások mentése szükséges a szerverre.)
- Az eddig **digitalizált anyagok rendszerezése**, nyilvántartása valamilyen módon, visszakereshetőség megoldása, megfelelő formátum meglétének kontrollálása, olvasók számára hozzáférhetővé tétele (honlap, belső hálózat).
- Részvétel a **Települési Értéktár** munkájában, lehetőségeinkhez mérten az előterjesztők munkájának segítése anyaggyűjtéssel (információkkal)
- Fontos a megfelelő kapcsolatok további ápolása, más könyvtárak helytörténeti gyakorlatának megismerése:
 - tapasztalatok gyűjtése, ötletek átvétele, tanácsok kérése,
 - személyes megkeresés, információcsere.
- Helytörténeti szakmai szervezetekben, egyéb együttműködési formákban történő részvétel (Helyismereti könyvtárosok, Balatoni Helytörténészek stb.)
- Lehetőséget biztosítunk továbbra is a **helyi szerzők, alkotók bemutatkozására**, a helyismereti témájú dokumentumok megismertetésére.

Fontos a tárolási formátumok, feldolgozási minőség és tárolási kapacitás kérdésének tisztázása, metaadatok kellő gondozása, minél gyorsabb hozzáférés lehetővé tétele, interneten történő megjelenítés eldöntése, a megfelelő technikai környezet kialakítása, várható adatvesztés minimumra csökkentése, majdani technológiai változások kezelése, a munkatársak képzése, megfelelő szakemberek segítségének, munkájának kérése, tapasztalatok gyűjtése más intézményekben, az esetleges együttműködési formák kialakítása.

Országos adatbázisok elérése:

- pl. Arcanum Digitális Adattár plus adattár már elérhető,
- használható adatbázisok felkutatása, linkek összegyűjtése (pl. levéltári adatbázisok, digitalizált anykönyvek, egyházi források).

A városhoz köthető személyek visszaemlékezéseinek, helyismereti dokumentumainak lehetőség szerinti elkérése, gyűjteményekről másolatok készítése, jó kapcsolatok kialakítása, esetleg „helytörténelmi klub” indítása.

Eddigi jó gyakorlatok, kezdeményezések folytatása:

„A helytörténészekkel, irodalmárokkal folyamatos a kapcsolattartás, számukra szerveztük a Balatoni Mozaik konferenciát, valamint a Balaton Anno előadássorozatot, ahol kutatásaik eredményét, témáját megosztották a nagyközönséggel. Az újonnan megjelent balatoni munkákat elsőként mutatták be könyvtárunkban.”

Diákok, önkéntesek bevonása a munkába (közösségi szolgálat, együttműködési megállapodás).

A helytörténelmi munka fenti felvázolása még, úgy gondolom, nem teljes körű. További átgondolást, pontosítást igényelhet, figyelembe kell venni a majdani tapasztalatokat is ahhoz, hogy minden szempontból az elvárásoknak, igényeknek megfelelő gyűjteményt kapjunk.

Nagy, szép, érdekes és értékes feladat. Mindezek megvalósítása hosszú évek „többemeres” feladata. Az mindenképpen lényeges, hogy az eddigi gyakorlat ne folytatódjon, az információk ne „rekedjenek” meg. A gyűjtemény pedig váljon tényleg mindenki számára hozzáférhetővé a megfelelő állományvédelmi intézkedésekkel.

2.3. Kutatómunka

Történész, kutató munkatársunk elkezdte a 2022-es évhez köthetően Kálmán Imre életével kapcsolatos kutatásait. 2021-ben jelent meg a SiópArt folyóiratban (2021/4) a siófoki könyvtártörténelmi kutatásának publikált anyaga Könyv, könyvtár, kultúra Siófokon a sajtó tükrében I. címmel. 2022-ben kerül kiadásra a tanulmány második fele.

További meghatározott kutatási feladatmegbízásokat fog kapni a jövőben, mert létfontosságú kiadványokkal is erősítenénk az intézmény presztízsét.

A kutatómunka belföldön, külföldön (könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban, egyéb helyeken: pl. adatbázisokban, digitalizált tartalmakban) történhet. Feladatunk továbbá az intézményünkhöz forduló kutatók munkájának segítése, felkérés esetén együttműködési megállapodás kötése velük.

3. GYERMEKRÉSZLEG

3.1. Bevezetés

A BRTK Könyvtár Gyermekrészlegében, kellemes környezetben, közel 21.000 kötetből választhatják ki a gyermekek a nekik leginkább tetsző könyveket. A sok-sok mese, regény és ismeretterjesztő dokumentum mellett játéksarok, minden korosztály számára társasjátékok, gyermek- és ifjúsági folyóiratok széles választéka, valamint sokszínű rendezvények is várnak az ide betérőkre. Ez az a hely, ahol lehet színezni, diázni, zenét hallgatni, kézműveskedni.

3.2. Feladataink, terveink

- A pandémia háttérbe szorította az **iskolás, óvodás csoportok látogatását**, de szeretnénk az oktatási, nevelési intézmények figyelmét felhívni a könyvtárhasználati, könyvtárnépszerűsítő foglalkozásokra, kézműves foglalkozásokra, az oktatáshoz kapcsolódó érdekes foglalkozások ismételt megtartásának lehetőségére.
- Azon állománycsoportok **analitikus feldolgozása** és kereshetővé tétele, amik még eddig nem készültek el (versek, mondák).
- **Társasjáték napok**. Eszközükséglek: bábukészletek, 1-2 egyszerűbb társasjáték. Havonta egy alkalommal, vagy egy tavasszal, egy ősszel Játsszunk Együtt! – családi közös napként.
- **Bábelőadás** a gyerekeknek tavasszal és ősszel. Más, mint 2021-ben, most a kisebbeknek szólna.
- **Angol irodalmi kávéház, teaházi délután** havonta egy alkalommal.
- **Hercegnőképző** és **Sárkánytanoda** havonta tavasszal és ősszel.
- **Víz világnapja** (március 22.) Bodó Ivánnal.
- **Madarak és fák napjához** (május 10.) kapcsolódóan terasz-/balkonkert-népszerűsítő programok, ide hívnánk kertészt vagy gyógynövénytermesztőt is (Takács Kata). Ennek kapcsán a gyermekrészleg teraszán **fűszernövénykertet** hoznánk létre közösségi kertként.
- **Érzékenyítő program** kutyás segítőkkel vagy láthatatlan kiállítás készítése épületen belül.
- **Nyári táborozási lehetőség biztosítása.**
- **Zenei előadás, hangszerismertető** gyermekeknek.
- **Bűvészelőadás** a Magyar Bűvészet Napja alkalmából májusban (Kaszányi Roland)

- **Papírszínházi előadások** havonta, nyáron lépcsőmesék formájában.
- Balatonendrési Csipkeverők, a Karádi Hímzőkörösök meghívása egy-egy **tematikus délutánra/kiállításra**.
- **Vasútmodell-kiállítás.**
- **Mackókiállítás.**
- **Illusztrátor találkozó:** Szegedi Katalin, Agócs Írisz.
- **Egyetemi előadókat** akarunk meghívni HR-es témakörből, iránymutatást adva, merre, hova mehetnek továbbtanulni a középiskolások.
- **Tüskéshátú madártanoda** bemutatkozása, bemutatója (van baglyuk, varjaik, sündisznójuk stb.)
- **Varga Máté régész** (pénzhamisítás a középkorban)
- **Írók, előadók:** Kertész Erzs, Böszörményi Gyula, Leiner Laura, Boldizsár Ildikó, Tóth Krisztina.
- **Rendhagyó irodalomórák** a középiskolásoknak.
- **„Zöld” szolgáltatások** jegyében szeretnénk a teraszon gyűjteni az esővizet a szobanövények locsolásához, ehhez az eszközigényünk pár nagyobb amfora jellegű **vízgyűjtő**. Ugyanitt a **teraszunkat** mint közösségi teret jobban ki akarjuk használni (koncertek, közösségi fűszerkert és a hozzá kapcsolódó vetélkedők).
- 2022-ben célunk a tinédzser/kamasz korosztály könyvtárhasználatát segíteni, motiválni. Ki akarunk alakítani egy **kamaszkuckót**. A 2021-ben végzett fókuszcsoportos interjú összegzése után ezt a következtetést vontuk le többek között. Többen iskola után a busz érkezéséig a szabadidejüket szívesen töltik nálunk. Eszközsükséglet: babzsákok, festék, bútorok.
- A galérián szeretnénk **tanulószobát** kialakítani.
- Részt veszünk az Én könyvtáram (<http://www.azenkonyvtaram.hu/>) projektben, ennek megvalósulása a pandémia függvénye.
- A Perczel Mór Gimnázium egy – most már végzős osztályával – a 2018-ban elindított Legendagyár projekt befejezése.

4. KÁLMÁN IMRE EMLÉKHÁZ

4.1. Bevezetés

A Kálmán Imre Emlékház a Csárdáskirálynő atyjának szülőházában nyílt meg 1987-ben. Az állandó kiállítás Kálmán Imre hagyatékából származó bútorokat, dokumentumokat, személyes tárgyakat és munkásságához kapcsolódó operettkottákat és műsorplakátokat mutat be az épület földszinti termeiben. Az emeleten időszakos kiállítótér működik, ami művészeti és helytörténeti tárlatoknak ad helyet. Az Emlékház egész évben múzeumpedagógiai és szórakoztató programokkal vár minden korosztályt.

4.2. Feladataink, terveink

2022-ben lesz Kálmán Imre születésének 140., az Emlékház megnyitásának 35. évfordulója. Ennek alkalmából az emeleti galériát tavasztól teljesen Kálmán Imre-tárlattá alakítjuk.

Felvettük a kapcsolatot a zeneszerző lányával, Kálmán Yvonne-nal, hogy segítse a munkánkat.

Feladatok:

- a Kálmán Imre-gyűjtemény anyagának leltározása, feldolgozása, kutatása és feltöltése a múzeumi adatbázisba,
- a képzőművészeti gyűjtemény anyagának leltározása, feldolgozása, átcsomagolása állagmegóvásra alkalmas anyagokba,
- adattári anyagok feldolgozása, leltárba vétele, feltöltése a múzeumi adatbázisba,
- múzeumpedagógiai foglalkozások megtartása, rendszeresítése,
- havi rendszeres programok szervezése: mesefoglalkozás ovisoknak és kisiskolásoknak, játékest felnőtteknek és diákoknak,
- országos és városi programsorozatokban való részvétel:
 - Múzeumok Éjszakája
 - Kulturális Örökség Napjai
 - Festészet napja
 - Kálmán Imre Emléknapi és a Kálmán Imre Emlékév programjai
- egyéb időszakos vagy egyszeri programok:
 - tematikus városnéző séták
 - ismeretterjesztő előadások helytörténeti, valamint Kálmán Imrével és korával kapcsolatos témákban
 - múzeumpedagógiai foglalkozások, múzeumi órák osztályoknak
 - Miénk az Emlékház! – családi nap

5. ÉPÜLETKARBANTARTÁSI FELADATOK

5.1. BRTK Könyvtár

- A felnőtt részleg hírlapvasoló/előadótermében a zsaluzériák évek óta nem működnek. Korábban automata rendszer vezérelte, mára mozdíthatatlan. Ez komoly probléma, amikor előadások vannak, ugyanis vakítóan süt be a nap, a kivetítő sem látszik tőle, valamint a nézőket is rendkívül zavarja.
- Folyamatosan folynak a klímák. Változatos helyeken ázunk le/be miattuk. Ennek megoldása komolyabb anyagi ráfordítással jár.
- Elkezdődött az épület homlokzatának festése, de csak a Fő tér felőli oldal készült el, illetve a gyermekrészleg teraszának árnyékoló lécei. Látvány szempontjából szükséges az egységes felület, így az épület összes fafelületének a felújítása, csiszolása (málik a festék) és festése.
- A liftfolyosó ajtaja korábban automatikusan nyílt kilincsenyomás után, majd záródott, ez jelenleg nem működik. Ide a bejárati ajtó fölé egy féltető fontos lenne.
- A füstelvezető ablakok nem nyílnak/záródnak jól.
- Nagyon sok ablakunk van a kölcsönzőtérben, de az irodákban is, amik nem nyílnak/záródnak jól, vagy egyáltalán nem tudjuk már őket szellőztetéskor kinyitni. Vannak nagyméretű, igen nehéz ablakok, amik a beszereléskor kevés pántot kaptak, és ezért inkább nem mozgatjuk a balesetveszély miatt.
- A homlokzatra kivilágítható vitrinek szükségesek a programjaink számára.
- Ugyanitt az intézmény neveinek a betűi a vaskapun belüli részen évek óta kopottak, hiányosak.
- A gyermekrészleg foglalkoztatótermében a tolóajtó nem záródik jól, egy nagy rés van a két ajtó között, jön be a hideg.
- A garáznál a vasajtó, ami az épületbe vezet, nagyon nehezen nyitható. Házi megoldással lett csiszolva a kőlapokból. Átmeneti megoldás volt, mert az ajtó folyamatosan süllyed, a keret elvált a faltól, előbb-utóbb kiszakad az egész.
- A Könyvtár épületében is folyamatos festés szükséges.

5.2. Kálmán Imre Emlékház

- Az udvar felőli ablakok kicserélése. Vannak nem nyitható ablakok, ajtók. A szigetelés nem megoldott, huzatos az épület. (Fűtés szempontjából ez anyagilag is probléma).
- Beázások, vizesedés miatt a padlás és a pince szigetelése szükséges. A tető beázik. A pince esetében nem elég építész a helyreállításhoz, műtárgyvédelmi szakember is kell.
- Folyosó/lépcső újravakolása, festése.
- A világítás korszerűsítése, újrarahuzalozása, nemcsak a kiállításnál, hanem a bejáratnál és a lépcsőknél is. Ezzel a kérdéssel évtizedek óta nem foglalkoztak.
- Az épület homlokzata potyog, az ablakpárkányoknál nagy darabok hiányoznak. A falakon repedések vannak, és koszos is.
- Többször jeleztem a problémát, hogy az Emlékház létezésének ténye nincs egyértelműsítve a városban. Hiányoznak a táblák, amik jelzik, hogy van egy muzeális intézmény Siófokon, ami Kálmán Imre szülőháza. Ennek pótlása fontos lenne a látogatottság szempontjából is.

6. BEFEJEZÉS

2022-ben sok feladatunk lesz, sok tervünk van. A munkatársak elkötelezettsége az intézmény iránt megkérdőjelezhetetlen. Fontos feladat, hogy a megkezdett úton, újabb ötletekkel színesítve minél nyüzsgőbb életet hozunk be az intézmény falai közé. Gyarapítsuk a könyvtárhasználók számát, valódi közösségi életet alakítsunk ki. A célunk az, hogy a nehézségek ellenére olvasóink számára a lehető legtöbbet nyújtsuk, így bízva abban, hogy a könyvtárhasználat növekedni fog.

Rajtunk nem fog múlni.

Siófok, 2022. 02. 01.

Lőcser Edit
igazgató